

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 29.6.2006
COM(2006) 349 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Izvajanje lizbonskega programa Skupnosti:

financiranje rasti MSP – dodajanje evropski vrednosti

{SEC(2006) 841}
{SEC(2006) 842}
{SEC(2006) 856}

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Izvajanje lizbonskega programa Skupnosti:
financiranje rasti MSP – dodajanje evropski vrednosti

KAZALO

1.	Podpiranje lizbonskega procesa	3
2.	Boljše okolje za naložbe rizičnega kapitala	4
3.	Več finančnih posojil za MSP	6
4.	Prispevek EU k financiranju MSP	8
5.	Boljše upravljanje na državni ravni.....	9
6.	Sklepne ugotovitve.....	11

1. PODPIRANJE LIZBONSKEGA PROCESA

Vodilna politika Evropske komisije je partnerstvo za rast in delovna mesta. Njen uspeh je odvisen od evropskih malih in srednjih podjetij (MSP), ki dosegajo svoj potencial, kar je bistvenega pomena za krepitev podjetništva, konkurence in inovativnosti, kar vodi v trajno rast in razvoj. Poleg tega je bilo v sklepih Evropskega sveta spomladi 2006 poudarjeno, da sta za rast malih in srednjih podjetij bistvenega pomena integrirani finančni trg in dovoljšen dostop do financ. Lizbonski proces nudi okvir, v katerem je mogoče izboljšati dostop do financ prek reform na ravni držav in EU.

To izboljšanje je potrebno kljub dejstvu, da so v precej držav članicah že sedaj očitne izredno ugodne okoliščine za financiranje MSP. Na nedavno objavljenem seznamu 20 najuspešnejših držav na svetu glede dostopa do kapitala jih je polovica držav članic¹. Zato je en od glavnih izzivov razširjanje dobrih praks po vsej EU.

V omogočanju boljšega dostopa do financ je raznolikost evropskih MSP prednost. Med seboj se razlikujejo tako s kulturnega kot tudi inovacijskega stališča. Nekatera podjetja zagotavljajo najmodernejšo tehnologijo, druga postopoma prilagajajo postopke in izdelke ali razvijajo nove tržne strategije. Tretja so kljub svoji neinovativnosti za družbo nepogrešljiva. Posledica različnosti so različne finančne potrebe posameznih MSP. To državam članicam daje možnost, da izboljšajo svoje politike z medsebojnim usvajanjem dobrih praks in tako ustvarjajo lažji dostop do rizičnega kapitala in finančnih posojil hkrati.

Evropa mora dati na razpolago rizični kapital tistim MSP, ki imajo visok potencial rasti. Evropske naložbe tveganega kapitala v podjetjih v začetni fazi so se kot posledica poka tehnološkega mehurčka s 4,2 milijard EUR leta 2001 znižale na okrog 2 milijardi EUR. Če večje število naložb v gospodarske družbe, ki so v fazi širitve, od leta 2004 vzbuja optimizem, pa se zdi, da evropski trgi vrednostnih papirjev ne sledijo razvoju pri zagotavljanju prehoda na naslednjo raven za veliko uspešnih gospodarskih družb, katerih stalna rast je za EU izrednega pomena.

Nedavna raziskava² je pokazala, da 14 odstotkov od 23 milijonov MSP, registriranih v Evropski uniji, potrebuje boljši dostop do finančnih posojil, saj še vedno naletijo na težave pri iskanju posojil ali mikrokreditov za svoje prihodnje projekte.

Kar zadeva povpraševanje, veliko podjetnikov potrebuje svetovanje glede prednosti in slabosti alternativnih oblik financiranja in o tem, kako potencialnim vlagateljem čim bolje predstaviti svoje naložbene projekte. Tudi programi pripravljenosti za naložbe morajo temeljiti na najboljših evropskih praksah.

Skratka: Evropa mora razviti miselnost, na podlagi katere bodo tako podjetniki kot tudi vlagatelji pripravljeni sprejeti in deliti tveganje.

Rešitev tega problema je bistvena, saj so MSP najpomembnejši viri inovacij in ustvarjanja delovnih mest ter motorji evropske rasti, katerih dejavnosti pospešujejo strukturne spremembe in večajo blaginjo za vso Evropo.

¹ Best Markets for Entrepreneurial Finance, Milken Institute, 2005 Capital Access Index, oktober 2005.

² Raziskava Flash Eurobarometer 174, september 2005.

To sporočilo vsebuje vrsto ukrepov za financiranje inovativnih MSP, s čimer dopolnjuje sporočilo o najnovejših politikah na področju MSP. Temelji na prizadevanju Komisije, da bi izboljšala delovanje enotnega trga in spodbudila naložbe v raziskave in njihovo trženje ter na predhodnih sporočilih o dostopu do finančnih sredstev za MSP.

2. BOLJŠE OKOLJE ZA NALOŽBE RIZIČNEGA KAPITALA

Prihodnost evropske konkurenčnosti je odvisna od integriranega, odprtega in konkurenčnega finančnega trga, ki zajema tudi rizični kapital, in zlasti tisti del trgov rizičnega kapitala, ki je navadno naveden kot tvegani kapital³.

Za podjetnike, ki želijo razvijati svoja podjetja, postane zunanje financiranje potrebno, ko izčrpajo svoja začetna sredstva. Dobro obveščeni zasebni vlagatelji so bistvenega pomena za začetniške podjetniške posle, vendar pa ves čas močno primanjkuje resnih poslovnih angelov in drugih začetnih vlagateljev v Evropi. Naložbe poslovnih angelov v Evropi so ocenjene na manj kot 10 % enakih naložb v Združenih državah.

Odločitev o začetni naložbi v glavnem temelji na subjektivni oceni nadaljnjih možnosti podjetnika. Pri takih presojah so pomembne pretekle izkušnje. Zato so za presojo in podpiranje novih projektov pogosto najustreznejši posamezni podjetniki z dobrimi referencami iz preteklosti. Treba bi jih bilo spodbuditi, da bi postali vlagatelji – poslovni angeli. V Evropi jih ni dovolj, kot tudi ni dovolj zasebnih skladov tveganega kapitala, ki tudi vlagajo v podjetja na začetni stopnji.

Vzrok za pomanjkanje začetnih vlagateljev je deloma v nizki donosnosti, saj zaradi nje take naložbe niso zanimive. Desetletni donos vseh naložb tveganega kapitala je bil v Evropi 6,3 %, v ZDA pa 26 %⁴. Nizka stopnja donosnosti seveda ne more ustvarjati ravni zasebnih naložb, ki jo Evropa potrebuje. Še vedno pa nezmožnost, da bi razvila začetne in zagonske naložbe zlasti novim podjetjem onemogoča, da bi dosegla velikost, pri kateri bi bila pridobila kapital za razširitev podjetja. Togost na proizvodnem trgu in trgu dela zmanjšuje donos, vrzel v verigi financiranja pa veliko novoustanovljenim družbam onemogoča, da bi dosegle svoj potencial rasti.

Pomanjkanje zasebnih virov financiranja na začetni stopnji in stopnji zagona se delno nadomesti z javnimi vlagatelji ali javno-zasebnimi partnerstvi. V ta namen so se uporabljali tudi finančni instrumenti programov EU, nova pravila o državni pomoči pa bodo pripomogla k temu, da bo državna pomoč premostila tržno vrzel. Učinkovita javna naložba mora sestavljati partnerstva z zasebnimi vlagatelji in zaradi pomanjkanja zasebnih vlagateljev veliko novoustanovljenih podjetij ne more doseči svojega potenciala.

Države članice so pozvane, naj na svoj način spodbudijo zasebne vlagatelje, ki so pripravljeni vlagati v podjetja, vključno z uporabo javnih skladov, da se usmerijo v sovlaganje s poslovnimi angeli. Komisija bo določila in razširila dobre prakse, ki lahko pomagajo izboljšati okoliščine za naložbe poslovnih angelov.

³ Trgi rizičnega kapitala zajemajo neformalne vlagatelje (poslovne angele), sklade tveganega kapitala in rastoče trge vrednostnih papirjev. Za celoten glosar glej Prilogo II.

⁴ Številke do konca leta 2004. Te številke so rezultat metodoloških in podatkovnih razlik, kar pa ne spreminja dejstva nizke evropske številke. Viri: „Venture Capital Returns Held Steady At Year-End 2004“, NVCA 11.4.2005 in „Pan-European survey of performance“, EVCA 27.10.2005.

Trikratno povečanje naložb skladov tveganega kapitala v začetni fazi

Vrzel v financiranju v začetni fazi ovira rast MSP v EU. V Združenih državah je naložba tveganega kapitala v začetni fazi okrog 0,04 % BDP. To raven so leta 2004 že dosegle ali presegle Švedska, Danska in Združeno kraljestvo⁵. Če bi jo dosegle tudi ostale države EU, bi to pomenilo, da bi bila EU zmožna vlagati približno 6 milijard EUR na leto, kar bi sedanje ravni potrojilo. Te ravni so bile v preteklosti za kratek čas že dosežene, težko pa jih je obdržati. Morda so katere od teh naložb ključ za evropsko prihodnost.

Reforme iz tega sporočila, kot so odstranitev ovir za čezmejne naložbe in učinkovita uporaba virov financiranja, bi pripomogle k doseganju tega cilja.

Primerjava z Združenimi državami odkriva široko območje, kjer so možne izboljšave, zlasti v tehnologiji. V ZDA so celotne naložbe tveganega kapitala v tehnologijo štirikrat večje kot v Evropi. Poleg tega povprečna naložba v Evropi znaša 0,9 milijona EUR v primerjavi s 6,1 milijoni EUR v ZDA, kar omejuje potencial za rast⁶. Da bi se konkurenčnost Evrope okrepila na svetovni ravni, je treba znatno povečati tako financiranje tveganega kapitala kot tudi obseg naložb.

Zdi se, da v Evropi tvegani kapital financira projekte prej in z manjšimi zneski kot v ZDA, ob tem pa, kot je že omenjeno, pridobiva nižje donose⁷. To morda delno odraža dejstvo, da evropski imetniki tveganega kapitala nasprotno kot v ZDA financirajo projekte, še preden so ti pripravljeni za trgovinske pritiske. To bi bilo lahko povezano s pomanjkanjem primernih virov za naložbe v začetni fazi.

Nadaljnje težave povzroča drobitev trga. Zaradi tega veliko skladov ni dovolj specializiranih in njihovi upravitelji ne morejo pridobiti specialnega sektorskega znanja in izkušenj, potrebnih za uspešne naložbe. Posledica tega je trg tveganega kapitala, ki je veliko manj učinkovit kot trg v ZDA. Razlike med najbolj in najmanj uspešnimi evropskimi skladi tveganega kapitala so še vedno izredno velike. Najuspešnejši skladi lahko stalno zagotavljajo primerne donose in privlačijo zasebne vlagatelje.

Evropa tudi ni naklonjena tveganju in nima razvite kulture rasti. Niti podjetja niti skladi niso dovolj podjetni za doseganje aktivnejše rasti.

Na enotnem trgu morajo biti poklicni upravitelji tveganega kapitala zmožni povečati kapital in vlagati preko meja ne da bi se ob tem soočali z neugodnimi davčnimi obravnavami ali obširno pravno dokumentacijo. V Evropi še ni tako.

Ključni vidik katere koli uspešne naložbe tveganega kapitala je strategija izstopa – točka, na kateri lahko imetnik tveganega kapitala prenese svoje naložbe v druge, sproščujoče sklade, ki se obnavljajo za nova tveganja. Na žalost je evropski trg šibek tudi na tem področju. Potreben je lažji dostop do rastočih trgov vrednostnih papirjev v vsej EU, da bodo lahko podjetja brez težav kotirala na borzi in da bodo borze lahko dostopne za kvalificirane vlagatelje iz vse EU. Lažji dostop do financiranja prek trgov vrednostnih papirjev bi lahko nudil možnosti za

⁵ „Annual Survey of Pan-European Private Equity & Venture Capital Activity“ 2004.

⁶ Glej „Money for Growth: The European Technology Investment Report 2005“, PriceWaterhouseCoopers.

⁷ „Profitability of venture capital investment in Europe and the United States“, serije European Economy Economic Papers, št. 245.

flotacijo družb, ki skušajo razširiti svoj osnovni kapital pod konkurenčnimi pogoji. Začetne javne ponudbe na borzi zagotavljajo naravno izhodno pot za vlagatelje tveganega kapitala in nudijo navodila za vrednotenje v primeru prodaje drugim družbam. Čeprav so se začetne javne ponudbe v Evropi pred kratkim dvignile, bi bila dejavnost v močnejši kulturi lastniškega kapitala na veliko višji ravni. Obstajajo alternativne možnosti za borzno poslovanje, ki so jih vzpostavile evropske borze, ki rastočim družbam omogočajo zbiranje kapitala. Vendar pa bi v primeru, da bi se te izmenjave *lahko nadalje razvijale s čezmejnimi delovanjem, omogočanjem likvidnosti in doseganjem kritične mase za svetovalne službe, ugodnosti nedvomno prejeli vsi udeleženci na trgu.*

Dejstvo je, da bi se skladi tveganega kapitala brez tekočih izhodnih trgov za tvegani kapital s kritično maso svetovalnih služb okoli njih vedno soočali s težavami. Njihova šibkost ovira rast ključnih MSP. Komisija, države članice in izmenjave morajo zato delovati skupaj, da bi olajšale čezmejno poslovanje finančnih izmenjav, odstranile ovire za uporabo konkurenčnih klirinških sistemov in sistemov poravnave in da bi vzpostavile skupna trgovinska pravila. V nasprotnem primeru bodo pričakovani donosi manjši in možnosti za rast ogrožene. Obetavna mala podjetja izgubljajo priložnosti, da bi zrastle v srednja ali velika podjetja, dinamika evropskega gospodarstva pa je zato manjša.

Za doseganje lizbonskih ciljev morajo Komisija in države članice delovati z drugimi zainteresiranimi stranmi, da spremenijo stanje naložb rizičnega kapitala v Evropi. Na vrhu o rizičnem kapitalu (Risk Capital Summit) v Londonu leta 2005 so bila določena naslednja ključna področja delovanja:

- treba je spodbujati naložbe poslovnih angelov;
- skladi tveganega kapitala morajo postati večji in bolj profesionalni in morajo tesno sodelovati z viri inovacij;
- Evropa mora rešiti problem drobitve trga tveganega kapitala;
- Evropa potrebuje tekoče trge vrednostnih papirjev, usmerjene v rast;
- podjetniki morajo bolj iskati možnosti za rast in biti pripravljeni na naložbe;
- vlade morajo s svojimi politikami nagraditi uspeh.

EU mora ustvariti okolje, ki kljub ciklični naravi industrije dosega trajno rast na ravni naložb tveganega kapitala. Zato je potrebna ugodna regulativna ureditev za celotno finančno verigo, od stopnje pred zbiranjem sredstev do odhoda vlagatelja. Poleg tega morajo biti javne intervencije usmerjene v izgradnjo trgovinskega trga. Javne naložbe za nadomestitev primanjkljaja trga bi morale biti – kolikor je le mogoče – lahko dosegljive, tako da se vlagatelj odloča izključno glede na disciplino trga in v partnerstvu z zasebnim sektorjem. Komisija in države članice morajo za doseg tega cilja delovati v partnerstvu.

3. VEČ FINANČNIH POSOJIL ZA MSP

Evropske banke in jamstvene družbe imajo izkušnje iz financiranja poznejših faz razvoja podjetja. To moč je treba okrepiti, da se zagotovijo rast in delovna mesta. Nove zahteve po kapitalu za banke („Basel II“) so okrepile trend za banke, da se poudari potreba po temeljiti

presoji tveganja za njihove stranke. Tako je nastalo spremenljivo okolje, v katerem morajo evropska MSP ohraniti tesen dialog s finančnimi ustanovami. Komisija ta dialog še naprej podpira.

Učinkovita konkurenca na finančnih trgih izboljšuje dostop do financiranja z nižanjem stroškov kapitala. Komisija je sprožila preiskave v sektorju finančnih storitev, v okviru katerih preiskuje, ali na teh trgih deluje konkurenca. Ti ukrepi dopolnjujejo pobude Komisije o odstranitvi regulativnih ovir z enotnega trga.

Države članice so pozvane, naj izvajajo dobre prakse pri uporabi jamstev za podporo bančnim posojilom v popolni usklajenosti s predpisi EU o državni pomoči. Zlasti jamstva se morajo uporabiti za pomoč inovativnim MSP pri njihovih dejavnostih raziskav in inovacij (vključno z ekoinovacijami) in za poslovne prenose. Jamstva za posojila zmanjšujejo tveganje bančnih posojil in delna, dobro usmerjena javna jamstva imajo širok učinek na posojanje MSP. Jamstva pa so lahko tudi kontraciklična in delujejo tako, da se obseg bančnih posojil zmanjšuje.

Države članice so pozvane tudi, naj zagotovijo, da nacionalna zakonodaja lajša omogočanje mikofinanc (posojila v vrednosti manj kot 25 000 EUR). Taka posojila so pomembno sredstvo spodbujanja podjetništva prek samozaposlovanja in mikropodjetij, zlasti za ženske in manjšine. Ta instrument ne podpira samo konkurenčnosti in podjetništva, temveč tudi socialno vključevanje.

V različnih fazah življenjskega cikla imajo MSP lahko specifične finančne potrebe, kot so krepitev bilance stanja ali financiranje poslovnih prenosov. Dolžniško-lastniško financiranje (hibrid posojil in lastniškega kapitala) omogoča področje za inovativne rešitve takih problemov. Dolžniško-lastniški instrumenti lahko na primer preprečijo zmanjšanje lastništva in so hkrati učinkoviti pri finančni rasti; pomagajo lahko izpolniti potrebo po močnejši bilanci stanja za izpolnitev pričakovanj bank v novem finančnem okolju; pripomorejo lahko tudi k financiranju poslovnih prenosov (to je še toliko pomembnejše, ker se ob upokojevanju podjetnikov vsako leto za več kot 600 000 MSP pričakuje, da bodo spremenila lastništvo⁸, za veliko prenosov pa je potrebno financiranje, zanimivo za vse udeležence).

Zato morajo države članice spodbujati širitev hibridnega trga, ob upoštevanju, da tu ne gre za posojila, odobrena pod ugodnimi pogoji, da se je treba izogniti izrivanju zasebnega financiranja in da morajo zagotoviti, da so vladni programi trajni in ne izkrivljajo trga. Komisija bo določila dobre prakse pri uporabi hibridnih instrumentov.

Dialog in zdrava struktura kapitala

Struktura kapitala, ki vsebuje preveč posojil in premalo lastniškega kapitala, povečuje tveganje družbe in je ovira za naložbe. Ugotovljeno je bilo, da je obdavčenje, ki spodbuja posojila namesto zadržanega dobička in novega lastniškega kapitala, ovira izboljšanje bilance stanja. Komisija poziva države članice, naj premislijo o možnostih za bolj nevtralno obdavčenje različnih oblik financiranja.

Za spodbuditev dialoga med bankami in MSP nudi okrogla miza Komisije priložnosti za razprave in sprejemanje skupnih stališč. Komisija poziva države članice, naj izvedejo take

⁸ Končno poročilo strokovne skupine o prenosu MSP, julij 2002.

4. PRISPEVEK EU K FINANCIRANJU MSP

Glavna instrumenta EU za spodbujanje podjetništva in inovacij ter za izboljšanje dostopa MSP do financiranja sta *Okvirni program za konkurenčnost in inovacije (CIP)* in *Skupna evropska sredstva za mikro in srednja podjetja (JEREMIE)* strukturnih skladov. *7. okvirni program za raziskave* bo vključeval ukrepe za pomoč MSP, da bi izpolnila določene finančne potrebe, povezane z raziskavami.

CIP bo prek svojih finančnih instrumentov zagotovil približno eno milijardo eurov, kar bo po pričakovanju omogočilo sprostitev približno 30 milijard EUR novih finančnih sredstev za MSP. Novi program bo v svojih naložbah tveganega kapitala nudil prožnost in omogočal, da se bo ta kapital lahko uporabljal v podporo stranskih skladov, povezanih s poslovnimi angeli. Istočasno bo zagotovil podporo bankam pri razporejanju in prodaji portfeljev posojil za MSP s sprostitvijo posojilne zmogljivosti. CIP bo podpiral prevzemanje inovativnih tehnologij, zlasti preko sovlaganja v sklade rizičnega kapitala, ki zagotavljajo lastniški kapital za podjetja, ki vlagajo v ekoinovacije. Zagotovil bo tudi jamstva za finančna posojila, dolžniško-lastniško financiranje in mikrokredite za MSP. V skupnem se pričakuje, da bo od 2007 do 2013 iz teh sredstev prejelo ugodnosti 350 000 – 400 000 MSP.

Pobuda JEREMIE bo združevala sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj z nelastniškim kapitalom in drugimi viri financiranja za podporo ustanavljanja in širjenja inovativnih mikro-, malih in srednjih podjetij kot dela regionalne politike EU. Podpirala bo tudi prenos tehnologij in povezave med podjetji, univerzami in raziskovalnimi središči in izboljšala dostopnost mikrokreditov, namenjenih tistim, ki morda nimajo dostopa do komercialnega kredita. Financiranje iz instrumentov, ki jih je vzpostavila pobuda JEREMIE, se lahko povezuje tudi s poslovno podporo in ukrepi za vzpostavljanje institucij, ki jih financirajo strukturni skladi.

7. okvirni program za raziskave (2007-2013) bo podpiral ključna področja raziskav, s čimer bo večal evropski potencial inovativnosti in konkurenčnosti. Možnosti za MSP zagotavljajo programi *Sodelovanje (Cooperation)* in *Zmožnosti (Capacities)*. *Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja (The Risk Sharing Finance Facility)* bo priskrbel dodaten del in več zmogljivosti za delitev tveganja s posojili Skupnosti za naložbe v raziskave.

Komisija bo pri izvajanju finančnih instrumentov in ob uporabi JEREMIE tesno sodelovala z Evropsko investicijsko banko (EIB) in Evropskim investicijskim skladom (EIF). EIB bo od leta 2007 do leta 2013 iz svojih lastnih rezerv zagotovila predvsem mandat za rizični kapital v višini ene milijarde eurov za EIF. Za doseganje celotnega potenciala Komisija poziva države članice, naj povečajo sklade rizičnega kapitala, tako da omogočijo učinkovito uporabo pobude JEREMIE na regionalni ravni.

Za spodbudo financiranja v začetni fazi in pred njo bo Komisija okrepila sodelovanje med dejavnostmi, ki jih financira sama, kot sta *Europe INNOVA* in *PRO-INNO Europe*, ter mrežami, kot je *Evropska mreža poslovnih angelov (EBAN)*. Primerno bi bilo v čim širšem obsegu izvajati dobro prakso, ki jo je mogoče opaziti v posameznih država članicah, na Komisiji ali v nevladnih organizacijah.

Komisija trenutno pregleduje pravila o državni pomoči za rizični kapital, da se državam članicam omogoči dodatna prožnost – zlasti višji pragovi in možnosti nadaljnjih naložb. Poleg tega se pregledujejo tudi pravila o državni pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, vključno s pravili za podporo mladih inovativnih družb, tako neposredno kot tudi prek podpornih storitev.

Glede ovir obdavčenja naložb skladov tveganega kapitala bo Komisija sestavila skupino strokovnjakov, ki bo odkrila primere dvojnega obdavčenja in preučila načine, kako bi se jim dalo izogniti. Prav tako bo skušala odstraniti davčne ovire, s katerimi se soočajo podjetja, ko vlagajo preko meja.

Oblikovanje dolgoročnih politik o dostopu MSP do finančnih sredstev zahteva ovrednotenje politike, ki temelji na merljivih rezultatih. Z boljšimi podatki je lažje ovrednotiti politike in njihove rezultate na ravni držav in EU. Bistveno je izbrati najboljše pristope, se izogniti birokratskim oviram in ustvariti močnejšo kulturo lastniškega kapitala, da se poveča mobilnost naložb. Komisija se zaveda pomena zanesljivih podatkov o financiranju MSP in uporabe teh podatkov za spremljanje učinka novega finančnega instrumenta za dostop MSP do financiranja za zagotovitev nadaljnjega spremljanja tega sporočila.

Primer uspešne podpore finančnih instrumentov EU

Podjetje, ustanovljeno leta 1991, ki se je osredotočilo na pametne kartice, je prejelo poslovnega angela leta 1995. Ko je prešlo začetno fazo, je prek pomembnega sklada tveganega kapitala, ki ima podporo v skladih Skupnosti, leta 1999 prejelo financiranje tveganega kapitala.

Sklad tveganega kapitala je svoj delež prodal decembra 2004 in takrat prejel več kot osemnajstkratni znesek vloženih sredstev. Sproščena sredstva se lahko vrnejo na razpoložljivo območje skladov za naložbe.

Podjetje je sedaj vodilni neodvisni dobavitelj elementov in tehnologij na trgu polprevodnikov in na področju logističnih storitev deluje po vsem svetu.

5. BOLJŠE UPRAVLJANJE NA DRŽAVNI RAVNI

Kljub temu, da so v določenih državah članicah nekateri elementi finančnega okolja visoko kakovostni, pa je v drugih državah članicah dostop MSP do financiranja in tveganega kapitala še vedno težak. Na podlagi zgoraj navedenih konkretnih predlogov je pri pomoči državam članicam, da bi izboljšale delovanje svojih finančnih sistemov, bistvenega pomena vzajemno učenje politik. Na donosnost vlaganj lahko učinkujejo mikroekonomske okoliščine, kot so togosti trga dela. Zato Komisija pozdravlja obvezo držav članic, da bodo izvedle reforme iz lizbonskih programov za nacionalne reforme.

MSP so v zelo neugodnem položaju zaradi nejasnih stečajnih zakonov, počasnih pravosodnih sistemov in omejenih pravic vlagateljev. Zato so države članice pozvane, naj izboljšajo svoje zakonodajne sisteme in sodne procese, ki učinkujejo na trge kapitala, in nadaljujejo s prizadevanji za zmanjšanje birokratskih ovir ter izboljšajo regulativno okolje za MSP. Zlasti nove države članice imajo zdaj priložnost, da s sprejetjem splošnih dobrih praks hitro izboljšajo svoje finančne sisteme.

Države članice so pozvane, naj preučijo sheme, ki podjetnikom, zaposlenim in vlagateljem v inovativna MSP zagotavljajo ugodnosti pri obdavčenjih in prispevkih za socialno varnost v popolni skladnosti s pravili EU o državni pomoči. Vendar pa je pomembno, da so take pobude skrbno uravnotežene, tako da ne morejo povzročiti nastanka mejnih vrednosti (kot nenadna potreba po plačilu občutno višjih prispevkov za socialno varnost), kar malim podjetjem otežuje, da bi se razvila v srednja ali velika podjetja.

Ker se naložbe zlasti v rizični kapital izvajajo za daljša obdobja, morajo biti cilji držav članic stabilne politike, ki vlagateljem omogočajo gotovost. To znižuje učinkovitost kratkoročnih političnih ukrepov in poziva k dolgoročnim rešitvam.

Države članice in industrija tveganega kapitala si morajo prizadevati za povečanje privlačnosti tveganega kapitala kot najboljše naložbe za institucionalne vlagatelje. Naložbe tveganega kapitala, ki zagotavljajo ustvarjanje primernih donosov, bi ustrezale dolgoročnim strategijam pokojninskih skladov in zavarovalnic. Države članice institucionalnim vlagateljem ne smejo preprečevati razširitve portfeljev na naložbe tveganega kapitala. Nacionalno izvajanje *Direktive o poklicnih pokojninah* in njeno „pravilo previdnosti“ mora skladom poklicnih pokojnin omogočati, da sprejmejo strokovno odločitev o tem, ali bi se izpostavili naložbam tveganega kapitala. To in določitev preostalih ovir bi omogočila lažje prejemanje ugodnosti enotnega trga.

Lažja čezmejna vlaganja v tvegani kapital

Na enotnem trgu morajo biti poklicni upravitelji tveganega kapitala zmožni povečati kapital in vlagati preko meja ne da bi se ob tem soočali z neugodnimi davčnimi obravnavami ali težkimi birokratskimi bremenimi. Trenutno v EU ni tako. S 25 kompleti pogojev poslovanja sta zbiranje skladov tveganega kapitala in čezmejno vlaganje zapletena in draga. Posledično so evropski trgi tveganega kapitala razdrobljeni in izgubljajo priložnosti za rast.

Potrebni so konkretni in pragmatični ukrepi, da se premostijo pravne, regulativne in davčne ovire za čezmejne sklade tveganega kapitala.

Prizadevanja, da bi se na evropski ravni zagotovilo priznanje skladov tveganega kapitala z določbami na nacionalni ravni, do sedaj ni bilo posebno uspešno. Skupina strokovnjakov o industriji bo na kratko poročala o pravnih in regulativnih ovirah za stroškovno učinkovit dostop na trg za upravitelje skladov tveganega kapitala.

Države članice morajo obravnavati to vprašanje. V ta namen bo Komisija predstavnike držav članic povabila k razpravi o prihodnjih ukrepih.

Na strani povpraševanja pa se evropski podjetniki pogosto ne zavedajo skrbi vlagateljev. To nepoznavanje jim onemogoča, da bi svoje projekte potencialnim vlagateljem predstavili na dovolj prepričljiv način. Programi pripravljenosti za naložbe, ki jih upravljajo strokovnjaki, lahko podjetnikom predstavijo prednosti in slabosti različnih oblik financiranja in jim pomagajo pripraviti čim boljše predstavitev projektov. Države članice so pozvane, naj izvajajo te programe pripravljenosti za naložbe v sodelovanju z lokalnimi organizacijami, kot so mreže vlagateljev in svetovalcev z znanjem in izkušnjami, ki bi se lahko uporabile tudi širše.

Komisija bo v podporo državam članicam organizirala izmenjavo izkušenj, specifične okrogle mize med finančnimi ustanovami in MSP, skupinami strokovnjakov o najboljših praksah,

poročilih in študijah. Ob tem bo posebno pozornost posvetila enotnemu trgu rizičnega kapitala.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE

Boljši dostop do finančnih posojil in sredstev lastniškega kapitala bo MSP pomagal doseči njihov potencial. Politike iz tega sporočila nudijo trdno osnovo za to izboljšanje, ki vodi do več delovnih mest in rasti. Če za inovativna, rastoča podjetja ne bo na voljo dovolj finančnih sredstev, EU ne bo mogla doseči svojih ambicioznih ciljev o rasti in delovnih mestih.

Lizbonsko partnerstvo nudi okvir, v katerem lahko države članice izboljšajo dostop do financ za MSP, ne nazadnje z določitvijo in izvajanjem dobrih praks.

Vprašanje je, kako se bo to izvajalo; Komisija bo spremljala napredek financiranja za MSP in predložila prvo poročilo leta 2009, ki bo vodilo do poročanja o napredku z obnovljeno Lizbonsko strategijo.

Evropa za rast in delovna mesta potrebuje:

1. Več rasti prek naložb rizičnega kapitala. V ta namen bo Komisija:

- (1) delovala v smeri *enotnega trga za sklade tveganega kapitala*, ki omogoča čezmejne naložbe brez birokratskih ovir;
- (2) *spodbujala sodelovanje med vlagatelji v začetne naložbe s posebno pozornostjo poslovnim angelom*, z določitvijo in razširjanjem dobrih praks;
- (3) *pripomogla k temu, da nastanek bolj strokovnih skladov tveganega kapitala omogoči večje naložbe tudi ob uporabi instrumentov Skupnosti (instrumenta CIP, JEREMIE).*

Institucije Skupnosti in države članice morajo ustvariti okoliščine, ki omogočajo trajno trikratno večanje naložb skladov tveganega kapitala v podjetjih v začetni fazi in v novoustanovljenih podjetjih do leta 2013.

2. Več bančnega financiranja za inovativnost. V ta namen bo Komisija:

- (4) organizirala *okroglo mizo med bankami in MSP* za pregled sedanjega stanja in za predloge, kako povečati obseg dolgoročnih bančnih odnosov;
- (5) uporabljala instrumente Skupnosti za *spodbujanje programov posojil*, ki so usmerjena v inovativna MSP;
- (6) povabila strokovnjake, naj ocenijo *prednosti sistemov davčnih olajšav* za mlade inovativne družbe.

3. Boljše upravljanje. V ta namen bo Komisija:

- (7) pozvala zainteresirane strani, naj *pri uporabi javnih skladov izvajajo dobre prakse* za sklade tveganega kapitala;
- (8) razvila orodja in kazalnike za *ovrednotenje učinkov politik* na financiranje MSP v vsej

Evropi;

- (9) določila in razširjala dobre prakse v *programih pripravljenosti za naložbe*.